

OPETUSMINISTERIÖ
Undervisningsministeriet

Yleisten kirjastojen toimintaympäristön muutostekijöitä lähivuosina

Kirjastoverkon keskustelutilaisuus Kansalliskirjastossa

28.1.2009

Hannu Sulin

Ikä-, asutus- ja yhdyskuntarakenne

- Pienenevät nuorisoikäluokat
- Suuret ikäluokat eläköityvät
- Maahanmuutto lisääntyy, monikulttuurisuus
- Asutus keskittyy edelleen
- Akateemisesti koulutettu nuoriso keskittyy kasvukeskuksiin
- Luovuus sekä tekniikassa että kulttuurissa keskittyy alueille, joissa kohtaaminen on helpointa
- Kasvukeskuksien ulkopuoliset alueet menestyvät erikoistumalla

Kunta- ja aluehallintorakenne, korkeakoulu-uudistus

- Vuoden 2009 alussa 348 kuntaa, vähennystä 67 kuntaa
- Lähivuosina edelleen kuntaliitoksia
- Kuntatalouden hiipuminen voi johtaa isoon aaltoon
- Kunnat edelleen pieniä, yli puolet alle 5 000 asukkaan kuntia
- Paras-hanke ei ole johtanut merkittäviin palvelurakennemuutoksiin
- Aluehallintouudistus 2010
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, aluejako 15/9
- Aluehallintovirasto, perusaluejako (6)
- Korkeakoulukirjastoverkon muutokset

Julkinen talous ja palvelujen tuottaminen

- Verotulojen oletettava nopea lasku 2009-2010
- Kuntien talousarviot perustuvat kohoaviin verotuloihin
- Merkittävä osa kunnista ei pärjää omalla tulorahoituksellaan, tarvitaan verotulojen tasausjärjestelmää
- Uhkana peruspalvelujen polarisoituminen
- Lähivuosina on välttämätöntä puuttua isojen sektoreiden rakenteisiin
- Työvoiman saanti

Ihmisten elintapa- ja elinkaarimuutokset

- Viestintäteknologia on muuttanut tapaamme toimia ja käyttää palveluja
- Kilpailu ihmisten ajankäytöstä ja tietoisuudesta
- Tiedonhaun, lukemisen ja kirjoittamisen tavat ovat muuttuneet, eivät vähentyneet
- Oppimisen tavoitteet ja menetelmät muuttuneet
- Yhtenäisyyskulttuuri kadonnut
- Alakulttuurit, pienryhmät, verkostuminen
- Tässä ja nyt -ajattelu, koska on todellisia vaihtoehtoja
- Palvelujen räätälöinti

Kirjastorakenteet

- Vanhentunut palvelukonsepti
- Asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, asiakkaiden kohtaaminen
- Verkkoaineiston saatavuus
- Tietokanta- ja järjestelmämuutokset
- Osaamisen ylläpitäminen ja nostaminen
- Toiminnan uudelleen organisointi
- Kirjastotilat